

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพของผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาล ปีการศึกษา 2528 ที่ได้ศึกษาต่อและไม่ได้ศึกษาต่อ

เครื่องมือในการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้เครื่องมือที่เป็นแบบสอบถาม 3 ชุด ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาจากหนังสือ วารสาร เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการสนทนาซักถามครูผู้สอน ลักษณะของแบบสอบถามที่สอบถามนักเรียน บิคมารคา ผู้ปกครองของนักเรียน มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ และเติมคำลงในช่องว่าง ซึ่งถามเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของนักเรียน สภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว และแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า ถามเกี่ยวกับการสนับสนุนของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง และทัศนคติต่อการศึกษาต่อของนักเรียน

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากร คือ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา ปีการศึกษา 2528 จากโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาล ที่วราขอาณาจักร จำนวน 450 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏผลดังต่อไปนี้

1. สภาพทางด้านการศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาล ปีการศึกษา 2528 ได้เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ร้อยละ 75.91 และไม่ได้เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ร้อยละ 24.09

2. สถานภาพของผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลการศึกษา 2528 ที่ได้ศึกษาต่อและไม่ได้ศึกษาต่อ

2.1 สถานภาพส่วนตัว

2.1.1 เพศ จากการวิจัย พบว่า สถานภาพด้านเพศของนักเรียนทั้งสองกลุ่มมีจำนวนที่ใกล้เคียงกัน

2.1.2 อายุ พบว่านักเรียนทั้งสองกลุ่ม ทั้งในกลุ่มที่ได้ศึกษาต่อและไม่ได้ศึกษาต่อ ต่างก็มียุในวัยเดียวกัน คือ มีอายุระหว่าง 12-14 ปี เป็นส่วนใหญ่ นักเรียนทั้งสองกลุ่มจึงไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องของอายุ

2.1.3 จำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน พบว่าส่วนใหญ่ทั้งผู้ที่ได้ศึกษาต่อและไม่ได้ศึกษาต่อ จะมีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน 4-6 คน ในกลุ่มที่ได้ศึกษาต่อ คิดเป็นร้อยละ 46.90 ในกลุ่มที่ไม่ได้ศึกษาต่อ คิดเป็นร้อยละ 40.22 ในกลุ่มผู้ที่ไม่ได้ศึกษาต่อมีแนวโน้มว่าจะมีจำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันมากกว่ากลุ่มที่ได้ศึกษาต่อ จะสังเกตได้จากจำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันของกลุ่มที่ไม่ได้ศึกษาต่อมีจำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน 7 คนขึ้นไป ถึงร้อยละ 40.22 ในขณะที่กลุ่มที่ได้ศึกษาต่อมีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน 7 คนขึ้นไป เพียงร้อยละ 20.00 เท่านั้น และในกลุ่มที่ไม่ได้ศึกษาต่อนั้นไม่ปรากฏว่าเป็นบุตรคนเดียวของครอบครัวเลย ในขณะที่กลุ่มที่ได้ศึกษาต่อมีถึง ร้อยละ 3.10

2.1.4 ลำดับที่ของการเป็นบุตร จากการวิเคราะห์พบว่าทั้งในกลุ่มที่ได้ศึกษาต่อและในกลุ่มที่ไม่ได้ศึกษาต่อ มีทั้งบุตรคนหัวปี คนกลาง และคนสุดท้าย และมีจำนวนที่ใกล้เคียงกันทั้งสองกลุ่ม

2.2 สถานภาพด้านเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว

2.2.1 สถานภาพทางการสมรสของบิดามารดา พบว่าบิดามารดาของนักเรียนทั้งสองกลุ่มยังคงอยู่ร่วมกัน แต่ถ้าจะพิจารณาถึงสภาพการหย่าร้างและสภาพการเป็นหม้ายในกรณีที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งถึงแก่กรรมแล้ว นักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อจะมีสภาพที่บิดามารดาหย่าร้างกัน และเป็นหม้ายเพราะฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งถึงแก่กรรมสูงกว่านักเรียนที่ได้ศึกษาต่อ ซึ่งคงจะเป็นผลต่อปัญหาที่จะเกิดขึ้นในครอบครัว และส่งผลต่อการศึกษาต่อของนักเรียนด้วย ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของ โกวาน และ เดมอส (Kowan and Demos 1966:102-103) ที่พบว่า สาเหตุที่เด็กออกจากโรงเรียนกลางคันประการหนึ่ง คือ ความอบอุ่นทางบ้าน เด็กออกจากโรงเรียนกลางคันส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่แยกกันอยู่

2.2.2 จำนวนพี่น้องที่กำลังศึกษาอยู่ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่านักเรียนทั้งสองกลุ่มมีลักษณะคล้ายคลึงกัน คือ ส่วนใหญ่แล้วจะมีพี่น้องที่กำลังศึกษาอยู่ 1-3 คน แสดงว่า จำนวนพี่น้องที่กำลังศึกษาอยู่ไม่มีผลต่อการได้ศึกษาต่อหรือไม่ได้ศึกษาต่อของนักเรียน ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาของ สังก์ อุทรานันท์ (2513:143) ที่พบว่า จำนวนพี่น้องในครอบครัวไม่มีผลต่อการศึกษาต่อของนักเรียนแต่ประการใด แต่สิ่งที่มีผลต่อการได้ศึกษาต่อของนักเรียนหรือไม่ คือ จำนวนพี่น้องที่กำลังศึกษาอยู่ ครอบครัวที่มีบุตรกำลังศึกษาอยู่มากจะไม่สามารถส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาต่อในระดับสูงได้ดีเท่ากับ ครอบครัวที่มีบุตรกำลังศึกษาต่ออยู่น้อย

2.2.3 อาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง พบว่านักเรียนทั้งสองกลุ่มมีบิดามารดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพ ทำขายมากที่สุด ส่วนอาชีพอื่นนั้น ปรากฏว่าในกลุ่มนักเรียนที่ได้ศึกษาต่อจะมีบิดามารดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพ รับราชการ เป็นเจ้าของกิจการร้านค้ารายใหญ่ และเป็นช่างฝีมือ ในขณะที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองนักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อ ประกอบอาชีพกรรมกรใช้แรงงานมาก ข้อที่น่าสังเกตอีกประการหนึ่ง คือ ไม่มีบุตรของข้าราชการหรือลูกจ้างประจำของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่ไม่ได้ศึกษาต่อเลย

2.2.4 รายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง พบว่าในกลุ่มนักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อบิดามารดาหรือผู้ปกครองมีรายได้ที่ไม่แน่นอน กล่าวคือ โดยเฉลี่ยแล้วมีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 1,000 บาท มีจำนวนถึง ร้อยละ 45.66 และผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 2,000 บาท ร้อยละ 35.87 จะเห็นได้ว่าในกลุ่มนักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อ บิดามารดาหรือผู้ปกครองจะมีรายได้ไม่เกิน 2,000 บาทต่อเดือนถึงร้อยละ 81.53 ในขณะที่ในกลุ่มนักเรียนที่ได้ศึกษาต่อมีบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อเดือนสูงกว่า 2,000 บาทเป็นส่วนมาก มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มีรายได้ต่ำกว่า 1,000 บาทต่อเดือน คือ มีร้อยละ 11.03 เท่านั้น

2.2.5 ระดับการศึกษาของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง พบว่า บิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนในกลุ่มที่ไม่ได้ศึกษาต่อ ไม่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีร้อยละ 20.65 และส่วนใหญ่จะจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แต่ไม่เกินชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 คิดเป็นร้อยละ 71.74 ซึ่งถ้าหากรวมแล้วจะพบว่าบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อนี้จะจบการศึกษาไม่เกินชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ถึงร้อยละ 92.39 และในกลุ่มนักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อนี้ ไม่มีบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่ได้รับการศึกษาเกินกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เลย

ส่วนในกลุ่มนักเรียนที่ได้ศึกษาต่อนั้น พบว่าระดับการศึกษาของบิดามารดาหรือผู้ปกครองจะจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 เป็นส่วนมาก นอกจากนั้นจะจบการศึกษา

สูงกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 มีเพียงร้อยละ 6.55 เท่านั้นที่ได้รับการศึกษาค่ากว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2.3 สถานภาพด้านอื่น ๆ

2.3.1 สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน พบว่าในกลุ่มนักเรียนที่ได้ศึกษาต่อมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ปานกลางก่อนไปในเกณฑ์สูง กล่าวคือ เป็นผู้ที่สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ปานกลางร้อยละ 44.83 อยู่ในเกณฑ์สูงร้อยละ 33.10 มีผู้ที่สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำได้ศึกษาต่อร้อยละ 22.07 ในขณะที่ในกลุ่มที่ไม่ได้ศึกษาต่อจะเป็นผู้ที่สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ปานกลางก่อนไปในทางต่ำ กล่าวคือ เป็นผู้ที่สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนปานกลางร้อยละ 43.48 เป็นผู้ที่สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ร้อยละ 41.30 มีผู้ที่สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์สูงเพียงร้อยละ 15.22 เท่านั้น

2.3.2 หัตถ์คติต่อการศึกษาต่อ จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีหัตถ์คติต่อการศึกษาต่อเป็นไปในแนวเดียวกัน กล่าวคือนักเรียนทั้งสองกลุ่มจะมีหัตถ์คติที่ดีต่อการศึกษาต่อ ซึ่งจะเห็นได้จากการที่นักเรียนทั้งสองกลุ่ม ไม่เห็นด้วยกับหัตถ์คติต่อการศึกษาต่อในประเด็นที่ว่า "คนที่พ่อแม่รวยแล้วไม่จำเป็นต้องเรียนต่อก็ได้" และในประเด็นที่ว่า "การเรียนต่อเรียนเมื่อไรก็ได้ ไม่จำเป็นต้องเรียนตอนนี้เพราะเรายังเด็กอยู่" และเห็นด้วยกับหัตถ์คติต่อการศึกษาต่อในประเด็นที่ว่า "การได้เรียนต่อในชั้นสูงจะมีส่วนช่วยให้เราได้ประกอบอาชีพที่ดี" และในประเด็นที่ว่า "การได้เรียนต่อชั้นสูงทำให้เราคบหาสมาคมกับคนทั่วไปได้ดีขึ้น"

2.3.3 ความต้องการศึกษาต่อ พบว่ามีลักษณะคล้ายกับหัตถ์คติที่มีต่อการศึกษาต่อ คือ นักเรียนส่วนใหญ่ของทั้งสองกลุ่มจะต้องการศึกษาต่อ สำหรับนักเรียนที่ต้องการศึกษาต่อได้ศึกษาต่อสมความตั้งใจทุกคน ส่วนผู้ที่ไม่ได้ศึกษาต่อนั้นก็มีความต้องการที่จะศึกษาต่อเช่นกัน คือ มีถึงร้อยละ 95.65 มีเพียงร้อยละ 4.35 เท่านั้นที่ไม่ต้องการศึกษาต่อแต่ต้น ซึ่งคงจะมีเหตุผลเช่นเดียวกับหัตถ์คติที่มีต่อการศึกษาต่อ เมื่อมีหัตถ์คติที่ดีต่อการศึกษาต่อ ก็ย่อมต้องการศึกษาต่อด้วย

2.3.4 การสนับสนุนจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง พบว่าในกลุ่มนักเรียนที่ได้ศึกษาต่อบิดามารดาหรือผู้ปกครอง จะให้การสนับสนุนและส่งเสริมนักเรียนดีมาก ส่วนนักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อส่วนใหญ่อบิดามารดาหรือผู้ปกครองจะให้การสนับสนุนส่งเสริมอยู่ในเกณฑ์ดี และมีบางส่วนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองให้การสนับสนุนส่งเสริมในเกณฑ์ไม่ดี โดยสรุปแล้วนักเรียนที่ได้ศึกษาต่อจะได้รับการสนับสนุนส่งเสริมดีกว่านักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อ

2.3.5 ความต้องการของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่จะให้นักเรียนศึกษาต่อ พบว่าในกลุ่มนักเรียนที่ได้ศึกษาต่อ บิดามารดาหรือผู้ปกครองต่างก็ต้องการให้เด็กได้ศึกษาต่อ มีเพียงร้อยละ 1.03 เท่านั้นที่ไม่ต้องการให้ศึกษาต่อ ส่วนในกลุ่มนักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อ บิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่ต้องการที่จะให้เด็กศึกษาต่อ มีเพียงร้อยละ 25 เท่านั้นที่ต้องการให้เด็กได้ศึกษาต่อ ซึ่งมีสภาพสอดคล้องกับการสนับสนุนส่งเสริมของบิดามารดาและผู้ปกครอง กล่าวคือในกลุ่มนักเรียนที่ได้ศึกษาต่อจะได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองดีกว่านักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อ และในขณะที่เกี่ยวกับบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนที่ได้ศึกษาต่อก็มีความต้องการให้นักเรียนศึกษาต่อมากกว่าบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อ

2.3.6 เหตุผลของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่ต้องการให้นักเรียนศึกษาต่อหรือไม่ศึกษาต่อ พบว่า บิดามารดาหรือผู้ปกครองที่ต้องการให้บุตรหลานศึกษาต่อให้เหตุผลว่า "เด็กจบเพียงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ยังเด็กและมีความรู้ยังไม่เพียงพอ" และต้องการให้เด็กมีความรู้เพื่อที่จะได้ประกอบอาชีพที่ดีในอนาคต เพื่อจะได้ช่วยพัฒนาชาติต่อไป" เป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ให้เหตุผลว่า "เด็กเรียนเก่ง" "ต้องการให้ได้รับการศึกษาทัดเทียมกับบุตรหลานของคนอื่น" "ต้องการจะให้การศึกษาเป็นมรดก เพราะยากจนไม่มีอะไรจะมอบให้" ส่วนผู้ที่ให้เหตุผลว่า "ต้องการให้ได้รับการศึกษาสูงเพื่อที่จะได้รับราชการในภายหน้า" มีจำนวนน้อยเพียงร้อยละ 1.03 เท่านั้น

3. สถานภาพทางการศึกษาของนักเรียนที่ได้ศึกษาต่อ

3.1 สังกัดของโรงเรียนที่เข้าศึกษาต่อ นักเรียนส่วนใหญ่ได้เข้าศึกษาต่อในโรงเรียนรัฐบาล คือโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา มีเพียงร้อยละ 6.21 เท่านั้นที่เข้าเรียนในโรงเรียนเอกชน

3.2 ประเภทของโรงเรียนที่เข้าศึกษาต่อ ส่วนมากนักเรียนจะเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษา ประเภทสหศึกษา มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่เข้าศึกษาต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาประเภทชายล้วนหรือหญิงล้วน

3.3 ลักษณะการเข้าศึกษาต่อและเหตุผลที่เข้าศึกษาต่อในโรงเรียนที่เข้าศึกษาต่อ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่สมัครสอบเข้าเรียนและสอบได้ มีบางส่วนที่เข้าเรียนโดยไม่ต้องสอบ เพราะได้รับคัดเลือก เนื่องจากเป็นผู้ที่เรียนดีและได้รับสิทธิพิเศษ และบางโรงเรียนไม่มีการสอบเข้า

การตัดสินใจเลือกเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมนั้น นักเรียนจะเป็นผู้

ตัดสินใจเลือกเอง โดยการแนะนำของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ซึ่งทั้งนี้ขึ้นอยู่กับค่านิยมของครอบครัวที่เคยนิยมโรงเรียนใดก็จะสนับสนุนให้บุตรเข้าโรงเรียนนั้นโดยตลอด ยกเว้นนักเรียนที่สำเร็จจากโรงเรียนเทศบาลสังกัดเทศบาลตำบล ซึ่งตั้งอยู่ในอำเภอที่มีโรงเรียนมัธยมเพียงโรงเรียนเดียว นักเรียนจำเป็นต้องเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมของอำเภอนั้น ๆ โดยไม่มีโอกาสเลือกเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งอื่น ส่วนการแนะนำโดยฝ่ายแนะแนวของโรงเรียนเดิม พบว่ายังไม่มี การปฏิบัติกันมากนัก จะเห็นได้ว่าผู้ที่มิพบาพในการเลือกโรงเรียนให้นักเรียนศึกษาต่อ นั้น คือ บิดามารดาหรือผู้ปกครองมากกว่าฝ่ายแนะแนวของโรงเรียนเดิม

3.4 แผนการเรียนและการเลือกแผนการเรียนของนักเรียน พบว่า การเลือกแผนการเรียนของนักเรียนส่วนมากเป็นแผนการเรียนวิชา คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และแผนการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย สังคมศึกษา ซึ่งแผนการเรียนวิชาเหล่านี้เป็นวิชาบังคับเลือก ส่วนวิชาอื่น ๆ ไม่ปรากฏเด่นชัดนัก อาจเป็นเพราะว่าในระยะที่เก็บข้อมูลนี้เป็นต้นปีการศึกษา คือ นักเรียนได้เข้าเรียนในโรงเรียนใหม่เพียง 2 สัปดาห์เท่านั้น อาจยังไม่เข้าใจถึงการเลือกแผนการเรียนเท่าที่ควร และจากการสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา พบว่า ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนี้ การเลือกแผนการเรียนไม่เด่นชัดนัก ส่วนมากนักเรียนจะต้องเรียนในกลุ่มวิชาบังคับเหมือนกัน การเลือกแผนการเรียนจะปรากฏชัดในหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ส่วนผู้แนะนำให้เลือกแผนการเรียนนั้น ส่วนมากนักเรียนจะตัดสินใจเลือกเอง และโรงเรียนจะเป็นผู้จัดให้ตามความเหมาะสม สำหรับโรงเรียนมัธยมระดับอำเภอ และโรงเรียนเอกชนนั้นพบว่าจะไม่มีการเลือกแผนการเรียน เพราะโรงเรียนจะจัดให้เรียนในกลุ่มวิชาเดียวกันทั้งหมด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของโรงเรียน

4. สถานภาพของนักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อ

4.1 สาเหตุที่ไม่ได้เข้าศึกษาต่อ พบว่า สาเหตุที่แท้จริง คือ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวของนักเรียนที่เป็นสาเหตุที่สำคัญที่สุด ซึ่งจะเห็นได้จากจำนวนของนักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อทั้งหมดนั้นจะมีสาเหตุเนื่องมาจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่ให้ศึกษาต่อ เพราะยากจนมีประมาณครึ่งหนึ่งของจำนวนนักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อทั้งหมด ที่เหลือจากนั้นจะเป็นสาเหตุเนื่องมาจากความต้องการใช้แรงงานเด็กเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนั้นจะเป็นสาเหตุที่เกี่ยวกับสถานภาพทางสังคมและสถานภาพส่วนตัวของเด็กบางประการ อันได้แก่ ร่างกายผิดปกติ สติปัญญาไม่ดี นักเรียนไม่ต้องการศึกษาต่อ และบิดามารดาหรือผู้ปกครองต้องการให้เรียนวิชาชีพ

4.2 งานหรือภารกิจที่นักเรียนในกลุ่มที่ไม่ได้ศึกษาต่อกำลังปฏิบัติอยู่ พบว่า พอที่จะแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

กลุ่มที่ 1 ได้แก่ พวกที่ออกไปใช้แรงงานในการประกอบอาชีพด้วยตนเอง และช่วยบิดามารดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพ อันได้แก่ การค้าขาย รับจ้าง เป็นกรรมกรแพกหามหรือสามล้อ เป็นลูกจ้างตามร้านค้าหรือในโรงงาน เป็นเกษตรกรหรือช่วยทำการประมง

กลุ่มที่ 2 ได้แก่ พวกที่ได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนบ้าง เช่น เรียนการศึกษาผู้ใหญ่และช่วยบิดามารดาหรือผู้ปกครองไปด้วย ฝึกงานวิชาชีพกับญาติ เรียนวิชาชีพจากสถาบันต่าง ๆ และบวชเณร

กลุ่มที่ 3 ได้แก่ พวกที่ยังอยู่ในระหว่างการตัดสินใจ ยังไม่ทราบแน่นอนว่าจะทำอะไร จึงช่วยงานบ้านโดยไม่ถือเป็นอาชีพใด ๆ

จำนวนนักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อในกลุ่มที่ใช้แรงงานในการประกอบอาชีพด้วยตนเอง และช่วยบิดามารดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพ เป็นกรรมกรแพกหามหรือสามล้อ เป็นลูกจ้างตามร้านค้าหรือในโรงงาน เป็นเกษตรกรหรือช่วยทำการประมง มีจำนวนร้อยละ 75 ของนักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อทั้งหมด

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาล ปีการศึกษา 2528 มีโอกาสได้เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในอัตราสูง กล่าวคือ ได้เข้าศึกษาต่อเกินกว่าเป้าหมายที่ สำนักงานการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง ได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาว่า จะให้ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาล ได้มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 60 (สำนักงานการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง 2629:3) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนเทศบาลเป็นโรงเรียนที่อยู่ในเขตเมือง ซึ่งเป็นเขตที่มีการค้นคว้าทางการศึกษาสูง ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นความสำคัญทางการศึกษา ประกอบกับในปัจจุบันนี้โรงเรียนเทศบาลต่าง ๆ ได้พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของตนเองดีขึ้น อีกทั้งได้มีการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้ดีขึ้นอีกด้วย คงเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนไม่เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนอันเป็นสิ่งกระตุ้นให้อยากเรียนทัดเทียมกับผู้อื่น ซึ่งตรงกับการศึกษาของโวลเฟิล (Wolfe 1969:234) ที่พบว่า คุณภาพของโรงเรียนและสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่จัดให้มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการเข้าศึกษาต่อในระดับสูงของนักเรียน

สถานภาพส่วนตัวของนักเรียนที่ได้ศึกษาต่อค่านพิเศษ และ อายุ ของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่มีความแตกต่างกัน ในค่านพิเศษของนักเรียนนั้น จะเห็นได้ว่าปัจจุบันนี้นักเรียนหญิงและนักเรียนชายมีโอกาสที่จะได้ศึกษาต่อหัดเดียวกัน การที่นักเรียนหญิงได้รับโอกาสที่จะศึกษาต่อหัดเดียวกับนักเรียนชาย อาจเป็นเพราะว่า ค่านิยมในสังคมไทยและสังคมของประเทศไทยปัจจุบันนี้ เปิดโอกาสให้หญิงและชายมีสิทธิเท่าเทียมกันในทุก ๆ ด้าน ไม่เฉพาะเรื่องของการศึกษาเท่านั้น อีกประการหนึ่งอาจเป็นเพราะว่าเด็กที่สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นวัยที่เริ่มเข้าสู่วัยรุ่น เด็กหญิงมักจะมีพัฒนาการเร็วกว่าเด็กชาย ความพร้อมและความตั้งใจใฝ่สัมฤทธิ์ในด้านต่าง ๆ จะสูงกว่าเด็กชายซึ่งอยู่ในวัยเดียวกัน

จำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน พบว่า นักเรียนที่ได้ศึกษาต่อส่วนมากจะมีจำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน จำนวนน้อยกว่านักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อ แสดงให้เห็นว่า ผู้ที่มีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันหลายคนมีแนวโน้มที่จะไม่ได้ศึกษาต่อสูงกว่าผู้ที่มีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันน้อยคน เพราะครอบครัวที่มีบุตรมากนั้นการที่จะให้บุตรได้รับการศึกษาสูงเท่าเทียมกันย่อมเป็นไปได้ยาก ซึ่งตรงกับข้อค้นพบของ ผกาทิพย์ กระทบทอง (2522) ที่พบว่า บิดาในเขตเมืองที่มีบุตรน้อย (1-3 คน) จะมีความมุ่งหวังให้บุตรเรียนในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปสูงกว่า บิดาที่มีบุตรมาก (ตั้งแต่ 7 คนขึ้นไป) ในขณะที่ในเขตชนบทนั้นบิดาที่มีบุตรมาก (ตั้งแต่ 7 คนขึ้นไป) จะมุ่งหวังให้บุตรเรียนเพียงระดับประถมศึกษาสูงกว่าบิดาที่มีบุตรน้อย (1-3 คน)

สถานภาพด้านเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ด้านอาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนนั้น แม้ว่าส่วนใหญ่บิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนทั้งสองกลุ่มจะมีอาชีพค้าขายเช่นเดียวกันเป็นส่วนใหญ่ อาจเป็นเพราะว่าสภาพแวดล้อมของผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลซึ่งเป็นแหล่งชุมชนหนาแน่นนั้นไม่มีอาชีพใดที่เหมาะสมเท่ากับ การค้าขาย แต่ถ้าจะพิจารณาให้ละเอียดถี่ถ้วนแล้ว จะพบว่าลักษณะของการค้าขายของบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนทั้งสองกลุ่มนี้จะมีลักษณะแตกต่างกัน กล่าวคือ บิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนที่ได้ศึกษาต่อจะเป็นการค้าที่มีความมั่นคง คือ มีร้านค้าเป็นหลักแหล่ง ในขณะที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อ เป็นการค้าลักษณะหาบเร่ ส่วนบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนที่ได้ศึกษาต่ออีกกลุ่มหนึ่ง จะเห็นได้ว่าประกอบอาชีพ ที่มั่นคง เช่น รับราชการ เป็นเจ้าของกิจการร้านค้ารายใหญ่ และเป็นช่างฝีมือในขณะที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อ ประกอบอาชีพที่ใช้แรงงานมาก

แสดงให้เห็นว่าอาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครองนั้น มีแนวโน้มว่าจะเป็นผลกระทบต่อการเรียนต่อของนักเรียนด้วย นักเรียนที่มีบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพธุรกิจ รับราชการ และค้าขายที่มั่นคงจะได้ศึกษาต่อมากกว่านักเรียนที่มีบิดามารดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพกรรมกรใช้แรงงาน ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพกรรมกรใช้แรงงานและค้าขายหาบเร่ ต้องการให้แรงงานเด็กในการประกอบอาชีพหรือช่วยเลี้ยงน้อง เป็นต้น

รายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง พบว่านักเรียนที่ได้ศึกษาต่อนั้น บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีรายได้ที่มั่นคง โดยเฉลี่ยแล้วมีรายได้เฉพาะหัวหน้าครอบครัวไม่ต่ำกว่า 2,000 บาท ต่อเดือน ในขณะที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อนั้น หัวหน้าครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเกินกว่า 2,000 บาท มีจำนวนน้อย แสดงให้เห็นว่าระดับเศรษฐกิจของครอบครัวมีแนวโน้มว่าจะทำให้สภาพการศึกษาต่อของนักเรียนแตกต่างกันด้วย ซึ่งข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับข้อค้นพบของนักการศึกษาหลายท่าน เช่น นกคณ คุ้มประวดี (2517:70) ที่พบว่าครอบครัวที่มีฐานะดีส่วนใหญ่มีความต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป มากกว่าครอบครัวที่มีฐานะยากจน หรือจากการศึกษาของ กิบบาร์ด (Gibbard 1966:55) ที่พบว่าเด็กที่อยู่ในชุมชนแออัดจะเข้าเรียนทั้ง ๆ ที่ขาดการเตรียมพร้อม เนื่องจากความยากจน เด็กบางคนไม่เคยมีสมุดคตินสอใช้มาก่อนเลย เด็กเหล่านี้จะเข้าเรียนเมื่ออายุมากกว่าเด็กที่มีฐานะดี เด็กที่มีฐานะดีจะได้รับการส่งเสริมสนับสนุนแรงจูงใจในการเรียนมากกว่า เมื่อเป็นเช่นนี้เด็กที่มีฐานะดีจะประสบผลสำเร็จในการเรียนและมีโอกาสที่จะเรียนสูงขึ้นไปมากกว่าเด็กที่มีฐานะยากจน

ระดับการศึกษาของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง จากการวิจัยพบว่า ระดับการศึกษาของบิดามารดา อาจจะส่งผลต่อการได้ศึกษาต่อของนักเรียนด้วย เพราะผลปรากฏว่า บิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนที่ได้ศึกษาต่อนั้น ส่วนมากจะมีระดับการศึกษาสูงกว่า บิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อ อีกประการหนึ่งอาจจะเป็นเพราะว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงย่อมเห็นคุณค่าของการศึกษามากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำ บิดามารดาหรือผู้ปกครองที่ได้รับการศึกษาดำเนินไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา จึงไม่ได้เอาใจใส่ต่อการศึกษาลูกเรียนของบุตรตน และไม่ได้สนับสนุนให้บุตรหลานได้ศึกษาต่อในชั้นสูง ๆ ด้วย

สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน นักเรียนที่ได้ศึกษาต่อ ส่วนมากจะมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการคัดเลือกบุคคล เข้าศึกษาต่อหรือทำงานใด ๆ ย่อมต้องการบุคคลที่มีความเฉลียวฉลาดเพื่อสามารถศึกษาต่อหรือประกอบกิจการให้สำเร็จ

ไปด้วยก็ได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ จรูญ พานิชย์ผลสินไชย (2520:161) เทียมจันทร์ จากัญญาประทีป (2523:74) และ จันทนา นนทิก (2521:107) ซึ่งต่างก็มีข้อค้นพบที่ตรงกันว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ได้เข้าศึกษาต่อมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ทัศนคติต่อการศึกษาคือ และ ความต้องการศึกษาคือของนักเรียน พบว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่มต่างก็มีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาคือและมีความต้องการที่จะศึกษาคือเป็นส่วนใหญ่ มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่ต้องการศึกษาคือแต่ต้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาล อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการศึกษาคือ และสังคมในเขตเมืองนั้นเป็นสังคมที่เห็นคุณค่าของการศึกษาสูง นักเรียนจึงมีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาคือและเห็นคุณค่าของการศึกษาสูงตามไปด้วย ส่วนความต้องการศึกษาคือนั้นคงจะมีเหตุผลเช่นเดียวกับทัศนคติต่อการศึกษาคือ เมื่อมีทัศนคติต่อการศึกษาคือ ก็ย่อมมีความต้องการที่จะศึกษาคือด้วย

การสนับสนุนของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง มีแนวโน้มว่านักเรียนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองให้การสนับสนุนการเรียนดี มีความสนใจต่อการศึกษาคือของนักเรียนดี จะได้ศึกษาคือจำนวนสูงกว่านักเรียนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่ให้การสนับสนุนดีเท่าที่ควรซึ่งตรงกับผลการศึกษาคือของ เทียมจันทร์ จากัญญาประทีป (2523:75) ที่พบว่า นักเรียนที่ได้ศึกษาคือส่วนใหญ่แล้วบิดามารดาให้ความสนใจและเห็นความสำคัญของการศึกษา หรือมีความไม่พอใจในระดับการศึกษาคือของตน จึงพยายามสนับสนุนุดรของตนให้ได้รับการศึกษาคือ และผลการศึกษาคือของ ไฮแมน (Hyman 1866:490) ที่พบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่พ่อแม่เห็นคุณค่าของการศึกษาหรือครอบครัวที่ชอบอ่านหนังสือ หรือครอบครัวที่เห็นช่องทางที่จะส่งเด็ก เข้ามหาวิทยาลัยได้ จะให้การสนับสนุนให้เรียนอย่างเต็มที่ แต่เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีลักษณะตรงกันข้ามก็จะทำให้ความมุ่งหวังทางการศึกษาคือของเด็กน้อยลงด้วย

ความต้องการและเหตุผลของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่จะให้นักเรียนศึกษาคือหรือไม่นั้น พบว่าบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนที่ได้ศึกษาคือต่างก็ต้องการให้นักเรียนศึกษาคือทั้งสิ้น ซึ่งแตกต่างจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาคือซึ่งมีความต้องการให้นักเรียนศึกษาคือเพียงส่วนน้อยเท่านั้น

ส่วนเหตุผลของบิดามารดาหรือผู้ปกครองพอจะสรุปได้ว่า ค่านิยมของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่ต้องการให้บุตรหลานได้ศึกษาต่อนั้น เพื่อให้เด็กได้มีอาชีพที่ดีในอนาคตเป็นส่วนใหญ่ และเป็นที่น่าสังเกตว่าค่านิยมเรื่องการส่งบุตรหลานให้ได้รับการศึกษาสูงเพื่อที่จะให้ออกมารับราชการนั้นมีจำนวนน้อย

สำหรับบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่ไม่ต้องการให้บุตรหลานศึกษาต่อให้เหตุผลว่า "เพราะมีฐานะยากจน" และให้เหตุผลว่า "ปัจจุบันคนเรียนสูงตกงานมาก จะให้ช่วยประกอบอาชีพ" "ต้องการให้เรียนวิชาชีพ" "เด็กเรียนหนังสือไม่เก่ง" และ "มีลูกหลายคน" จะเห็นได้ว่าสภาวะทางเศรษฐกิจเป็นผลต่อการตัดสินใจของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่จะให้บุตรหลานได้ศึกษาต่อ เป็นที่น่าสังเกตว่า ปัจจุบันบิดามารดาหรือผู้ปกครองเริ่มเกิดความสับสนไม่เห็นความสำคัญของการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา เพราะนอกจากจะทำให้ต้องเสียเงินเสียเวลาแล้ว เมื่อสำเร็จออกมายังไม่มีการจ้างทำ เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้บุตรหลานได้ศึกษาต่อด้วย

จะเห็นได้ว่าบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม มีข้อคิดเห็นที่ตรงกัน อย่างเห็นได้ชัดคือเรื่องการศึกษาเพื่ออาชีพในอนาคตของเด็ก โดยบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความเห็นว่า การศึกษาต่อของนักเรียนเมื่อเรียนสำเร็จแล้วน่าจะจะได้ประกอบอาชีพที่ดี หากนักเรียนเรียนไม่เก่ง และฐานะทางครอบครัวยากจน น่าจะเรียนวิชาชีพมากกว่า นั้นแสดงถึงแนวโน้มให้เห็นว่าปัจจุบันประชาชน เริ่มสนใจเรื่องการศึกษาเพื่ออาชีพมากขึ้น โดยไม่ได้คำนึงถึงว่าอาชีพนั้นเป็นอาชีพรับราชการหรือไม่ ขอเพียงแต่ให้บุตรหลานที่สำเร็จออกมาแล้วมีอาชีพที่มั่นคงรองรับเท่านั้นก็เป็นการเพียงพอแล้ว

สถานภาพทางการศึกษาของนักเรียนที่ได้ศึกษาต่อ

จะเห็นได้ว่านักเรียนส่วนใหญ่ได้เข้าศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบันนี้โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาได้เพิ่มปริมาณขึ้นอย่างมากมาย ไม่ว่าจะในระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับตำบล ในระดับจังหวัดก็มีโรงเรียนมัธยมศึกษาหลายโรงเรียน ความเข้มข้นในการคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนจะลดน้อยลง และเป็นนโยบายของกรมสามัญศึกษาที่พยายามขยายโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาให้มากขึ้น และมีการรณรงค์ให้เด็กเข้าศึกษาต่อให้มากขึ้นด้วย บางโรงเรียนถึงกับประกาศรับสมัครนักเรียนหลาย ๆ รอบเพื่อให้ได้ปริมาณนักเรียนตามเป้าหมาย

ประเภทของโรงเรียนที่เข้าศึกษาต่อ ส่วนมากนักเรียนจะเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษา ประเภทสหศึกษา มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่เข้าศึกษาต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษา ประเภทชายล้วนหรือหญิงล้วน อาจเป็นเพราะว่าปัจจุบันโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีความพร้อมที่จะเปิดรับทั้งนักเรียนชายและหญิงได้มากขึ้น และการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนแบบสหศึกษานี้ จะเป็นการจัดการศึกษาที่มีสภาพสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในสังคมได้เป็นอย่างดี และจะเป็นการป้องกันปัญหา เรื่องความผิดปกติทางเพศของเด็กวัยรุ่นได้อีกทางหนึ่งด้วย เพราะจะทำให้ให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้พฤติกรรมและเข้าใจบทบาทของตนเองและเพศตรงข้ามได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนสามารถรับพฤติกรรมให้เหมาะสมกับเพศของตนเองได้

สถานภาพของนักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อ

ส่วนใหญ่ของนักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อมีสาเหตุที่ไม่ได้เข้าศึกษาต่อเนื่องมาจากฐานะของครอบครัวยากจนเป็นสาเหตุที่สำคัญ มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มีสาเหตุเนื่องจากสถานภาพส่วนตัวของนักเรียนเอง เช่น มีร่างกายพิการ สติปัญญาไม่ดี หรือนักเรียนไม่ประสงค์ที่จะศึกษาต่อ ดังนั้น งานหรือภารกิจของนักเรียนที่ปฏิบัติอยู่หลังจากสำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปแล้ว จึงจำเป็นที่จะต้องออกไปประกอบอาชีพเพื่อให้ได้มาซึ่งรายได้ที่จะช่วยเหลือครอบครัว และอาชีพเหล่านั้น ส่วนมากจะเป็นอาชีพที่ต้องใช้แรงงานทั้งสิ้น เช่น การรับจ้าง เป็นกรรมกรแบกหาม หรือสามล้อ เป็นลูกจ้างตามร้านค้าหรือในโรงงาน ไม่เช่นนั้นก็ประกอบอาชีพตามบรรพบุรุษคืออาชีพเกษตรกร หรือ ทำการประมง มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนบ้าง เช่น การฝึกวิชาชีพกับญาติหรือเรียนวิชาชีพ เช่น ช่างเสริมสวย ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า หรือบางคนเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ และบวชเณร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล

1. จากการวิจัยนี้ พบว่า ปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้สถานภาพในการศึกษาต่อของผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาล ๒ การศึกษา 2528 แตกต่างกัน คือ สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว มีภาวะยากหรือผู้ปกครองของนักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อ นั้น มีรายได้ต่ำ จึงไม่สามารถสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนศึกษาต่อได้ แม้ว่านักเรียนจะเรียนเก่ง

และมีความต้องการจะศึกษาต่อก็ตาม ดังนั้น กองการศึกษาของเทศบาลและโรงเรียนเทศบาล ควรจัดให้มีการเยี่ยมบ้านนักเรียนขึ้น เพื่อทราบสถานภาพที่แท้จริงของนักเรียน และจะได้หาทางช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจ และหาทางส่งเสริมสนับสนุนให้ได้มีโอกาสศึกษาต่อให้มากขึ้นด้วย เช่น การจัดหาแหล่งทุนช่วยเหลือเพิ่มขึ้น

ในส่วนของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยและเทศบาล ควรจัดให้มีการส่งเสริมอาชีพของประชากรในเขตเทศบาล เพื่อให้ประชากรมีอาชีพและรายได้ที่มั่นคง อันจะเป็นผลต่อเนื้อใจให้ประชากรได้มีความสนใจและให้การสนับสนุนการเรียนของบุตรมากยิ่งขึ้น

2. จากการศึกษาพบว่า บิดามารดาหรือผู้ปกครองหลายคนที่ไม่เห็นคุณค่าของการศึกษา ปัญหาในกองการศึกษาของเทศบาลและโรงเรียนเทศบาลอาจแก้ไขได้ โดยกำหนดนโยบายเผยแพร่ข่าวสารการศึกษาสู่ประชาชน มีการติดต่อสัมพันธ์กับบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนมากขึ้น เปิดโอกาสให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน หรือโรงเรียนควรให้ครูเข้าไปช่วยเหลือและเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนให้มากขึ้นด้วย

3. การวิจัยนี้พบว่า ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนที่จะศึกษาต่อสำหรับนักเรียนที่ได้ศึกษาต่อ หรือการประกอบอาชีพของนักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อ นั้น โรงเรียนเทศบาล ซึ่งเป็นโรงเรียนเดิมของนักเรียนมีบทบาทน้อย ส่วนมากบิดามารดาหรือผู้ปกครองจะเป็นผู้ชี้แนะหรือเป็นผู้กำหนดให้นักเรียนมากกว่าทางโรงเรียน ดังนั้น โรงเรียนเทศบาลควรมีการแนะแนวในโรงเรียนมากยิ่งขึ้น ทั้งการแนะแนวศึกษาต่อ และการแนะแนวอาชีพ โดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นนักเรียนในบางโอกาส เช่น การพานักเรียนไปเยี่ยมชมโรงเรียนมัธยมในท้องถิ่น ทั้งโรงเรียนของรัฐบาล และโรงเรียนของเอกชน หรืออาจเชิญวิทยากรหรือนักเรียนเก่าที่ประสบผลสำเร็จจากโรงเรียนต่าง ๆ มาให้ความรู้แก่นักเรียน เพื่อประกอบการตัดสินใจของนักเรียน ในการสมัครสอบคัดเลือกเข้าโรงเรียนต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

สำหรับการแนะแนวอาชีพนั้น จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับนักเรียนที่ไม่มีโอกาสได้ศึกษาต่อ

4. จากการวิจัยพบว่า สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ นักเรียนได้ศึกษาต่อหรือไม่ได้ศึกษาต่อ กล่าวคือ นักเรียนในกลุ่มที่ไม่ได้ศึกษาต่อส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนค่อนข้างต่ำ ทำให้นักเรียนเองขาดความสนใจที่จะศึกษาต่อ และบิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่ต้องการที่จะสนับสนุนให้ศึกษาต่อ ดังนั้น สำนักงานการศึกษาท้องถิ่น และ

เทศบาลแต่ละเทศบาลควรจะได้มีการเร่งรัดคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อให้แก่นักเรียนมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งจะเป็นผลให้นักเรียนมีความสนใจที่จะศึกษาต่อยิ่งขึ้น รวมทั้งบิดามารดาหรือผู้ปกครองจะได้ให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาต่อมากยิ่งขึ้นด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. เนื่องจากการวิจัยนี้ ศึกษาเฉพาะสถานภาพของผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาล เท่านั้น จึงควรมีการศึกษาสถานภาพของผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดอื่น ๆ ด้วย เพื่อนำผลมาพิจารณาเปรียบเทียบกัน ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงสถานภาพของผู้สำเร็จการศึกษามากับครั้งนี้กว้างขวางออกไปอีก อันจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนปรับปรุงการศึกษาในโอกาสต่อไป
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบสถานภาพของผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลไปแล้ว ที่ได้ศึกษาต่อและไม่ได้ศึกษาต่อ เกี่ยวกับสภาพการดำรงชีวิต ในด้านการประกอบอาชีพ เศรษฐกิจ และสังคม
3. ควรมีการศึกษาสถานภาพส่วนตัว สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลทั้งหมด เพื่อจะได้นำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของเทศบาลต่อไป